ВЕСТНИК

НА БЪЛГАРИТЕ В ДЕТРОЙТ

www.BulgariansInDetroit.com брой 10, 2011

В броя четете:

Хайде на училище	*3*
Избори 2011	*4-5*
Покани	*6*
Застраховки и кредитна история	*9*
Нов консул в Чикаго	*10*
Покана за Halloween	*12*
Зелено	*13*
Halloween парти с DJ Емо	*18*
Реклама	*19*

Първи учебен ден в Плимут

Език народен в страна мечтана

Нека в този първи ден учебен
от сърце да ви благодаря,
че сте тук при нас сега.

Училище "България" врати отвори днес
за нашите деца,
че да могат български да учат
в забава и игра.

Утре баба щом им дойде
от България на гости
с гордо вдигната глава
ще извикат те "Благодаря".

Думичка позната от всички нас добре,
но трудна за децата, родени те къде?
Разбира се в Америка-страната на мечтите,
но нека не забравяме България - страната на дедите.

Език да знаеш в днешно време
изобщо не е бреме.
Това богатство е голямо,
ако трябва да се разбереш със мама.

Тя на български говори,
а детето на английски отговаря.
Всъщност много ми се иска
идентичността да си запазим
и утре щом се съберем
на парти с наши хора,
български да си говорим
и хора да кършим без умора.

МАРИЯ ИВАНОВА

Снимки: Мария Петков

Училище "България" в Трой

Учебните занятия се провеждат всяка събота от 9:30 часа до 12:30 часа в сградата на Балканския център в Трой на адрес 1451 E. Big Beaver, Troy 48312. Таксите са: $30 за едно дете, $20 за второ дете, трето дете - безплатно.

Новото е, че освен детска градина, подготвителен и начален клас, ще има и **група за младежите на 11+ години.** Техните занятия започват на 8 октомври.

9:30 - 10:30— по избор: да помагат на децата в класа на г-жа Енчева или да учат народни танци

10:30 - 11:30— български език, литература и култура (граматика, преводи, писане) с Росица Димитрова

11:30 - 12:30— разучаването на пиеси от български автори с ръководител Диана Чолакова.

В края на годината младежите ще получат документ от Българския културен център за отработените доброволни часове, което се изисква от много училища и колежи. Предвиждаме гледане на български филми, новини, участие в конкурси и други по желание на младежите.

Очакваме Ви!

Училище "България" в Плимут

Всяка неделя от 10:00 до 13:00 часа са занятията в българското училище в гр. Плимут, филиал на училище "България". Адресът е: 15155 Fogg St, Plymouth, 48170. Таксите са: $30 за едно дете, $20 за второ дете, трето дете - безплатно.

Освен подготвителната група (3 до 5 години) и началния клас (6+ години) **от 9 октомври започват занятията за младежите на 11+ години**. Тяхната програмата за октомври ще бъде:

10:00 - 11:00— география с Калина Атанасова (или история с Галя Маринова)

11:00 - 12:00— спортни игри

12:00 - 13:00— български език с Ваня Георгиева

Изучаване на български народни танци

Танцовата група към Българския културен център ще се събира всяка събота от 9:30 до 10:30 часа в Балканския център в Трой. По време на репетициите ще се учи хореография на танци за представяне на Коледния концерт, 3 март и 24 май.

Нови членове на групата са добре дошли. Заниманията са безплатни и отворени за всички. В замяна очакваме участние в събитията на Българския център.

Поредната изява на състава е участие във фестивала на народите в Southfield на 23 октомври от 2:30 до 3:00 следобед.

Избори 2011

На 23 октомври (неделя) ще се проведат избори за президент и вицепрезидент на Република България, както и за общински съветници и кметове. Секцията в Детройт ще бъде в Балканския център на адрес: 1451 E. Big Beaver, Troy, MI 48312 (on 16 Mile, between John R. and Rochester).

По инициатива на Тодор Гаджев, секретар на Българския културен център, се събраха повече от 100 заявления от български граждани, които желаят да гласуват в Детройт. По този начин се изпълни изискването на Централната избирателна комисия за откриване на избирателна секция в Детройт. Благодарим на Маринела Згуров, Юри Митев и Мария Иванова, които направиха това възможно.

Често задавани въпроси

1. Кой има право да гласува?

Всеки български гражданин, който е навършил 18 години към изборния ден, не е поставен под запрещение и не изтърпява наказание лишаване от свобода.

2. Задължителна ли е предварителна регистрация?

Регистрацията чрез писменото заявление не е задължителна, Вие може да упражните правото си на глас и когато името Ви не фигурира в избирателния списък.

3. Къде може да упражните правото си на глас - избирателни секции извън страната? Предварително условие за провеждането на избори извън страната и за образуването на избирателни секции в чужбина е получаването на съгласие от съответната държава, като дипломатическите или консулските представителства на Република България задължително официално се обръщат с молба за получаване на това съгласие, освен ако местното законодателство не го позволява.

4. Как се образува избирателна секция ?

Централната избирателна комисия определя в срок до 01.10.2011 г. населените места, в които ще се образуват избирателните секции, като решението за това се публикува на интернет страниците на Министерството на външните работи и на дипломатическото или консулското представителство в съответната държава. В изпълнение на решението на ЦИК ръководителите на дипломатическите и консулските представителства образуват избирателни секции в съответните населени места не по-късно от 3 октомври 2011 г. и определят техните адреси.

5. Как се съставят избирателните списъци в чужбина?

Списъците на лицата, заявили желание да гласуват извън страната, се публикуват от министъра на външните работи и от ръководителите на дипломатическите и консулските представителства на Република България не по-късно от 18 дни /04.10.2011г./ преди изборния ден на интернет страницата на Министерството на външните работи и на дипломатическото и консулското представителство. Те съдържат имената на избирателя, номера и адреса на избирателната секция. Ръководителите на дипломатическите и консулските представителства на Република България осигуряват възможност всеки избирател да може да прави справка в списъка по единен граждански номер. Допълнително постъпилите заявления и настъпилите промени в списъците се публикуват незабавно и се отразяват на интернет страницата.

6. В кой списък фигурирам?

Избори 2011

Всеки избирател се вписва само в един избирателен списък. Министерството на външните работи изпраща данните на подалите заявления за гласуване български граждани на Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване" (ГРАО) в Министерството на регионалното развитие и благоустройството, за да бъдат заявителите заличени от избирателните списъци за гласуване в Република България.

7. Как протича гласуването в изборния ден?

Изборният ден извън страната започва в 6:00 ч. местно време и приключва в 19:00 ч. местно време. Ако не сте включен в избирателните списъци предварително и имате избирателни права, може да бъдете вписан от секционната избирателна комисия в избирателния списък.

За да гласувате, трябва да представите документ за самоличност (паспорт, лична карта или военна карта (само за военнослужещите) и декларация по образец.

Ако в документа за самоличност не фигурира постоянният адрес на избирателя в Република България, той се вписва в избирателния списък въз основа на подадената декларация по образец.

Когато в 19:00 ч. пред изборното помещение има негласували избиратели, председателят и секретарят на секционната избирателна комисия установяват техния брой и самоличност и събират документите им за самоличност. Само тези избиратели се допускат до гласуване след 19:00 часа, но не по-късно от 20:00 часа.

8. Срокът на личния ми документ е изтекъл?

Когато срокът за валидност на паспорта или личната карта на избирателя е изтекъл, той се допуска до гласуване, ако представи удостоверение, издадено от дипломатическо или консулско представителство на Република България, че е подал заявление за продължаване на срока на валидност или за издаване на нов паспорт или лична карта. Удостоверението се предава на секционната избирателна комисия и се прилага към избирателния списък.

Допълнителна информация бихте могли да намерите на Интернет страницата на Централната избирателна комисия – www.cik.bg.

Лотария за зелени карти DV-2013

Попълването на форми за зелени карти (Diversity Visa Program-2013) започва на **4 октомври** 2011 г., на обед и продължава до обед на 5 ноевмри, 2011 г.

Заявления на хартия не се приемат. Формите могат да се попълнят на интернет страницата **www.dvlottery.state.gov.** Всеки кандидат има право само на едно заявление. Ако бъдат получени повече форми за едно лице, независимо от това, кой ги е подал, заявлението се анулира. Регистрирането за програмата е безплатно. Ако сте попълнили и изпратили формата правилно, ще получите съобщение и уникален номер за вашата регистрация. Трябва да отпечатате тази информация! Ако загубите този номер, Department of State няма да ви издаде нов!
От 1 май 2012 г. кандидатите ще могат да проверяват с получения номер какъв е техният статус по програма DV-2013.

Информацията изпрати Галя Аврамова

Концерт на Горан Брегович

Заповядайте на концерт на Горан Брегович и неговия оркестър на
15 октомври (събота) от 20:00 часа в Hill Auditorium, University of Michigan, Ann Arbor. Адрес: 825 North University Avenue (corner of North University and South Thayer Streets).

"Горан Брегович е музикална звезда от Балканите. Музиката му се характеризира със смесване на модерна и традиционна музика. Групата му включва повече от 20 музиканта, мъжки хор и две български певици. Брегович успява да слее бързите цигански танцови мелодии с традиционната източно-европейска църковна хорова музика и да ги преплете в цикъла на рока. Резултатът за слушателите е повече от зашеметяващ - музика, която те кара да танцуваш и те води до екстаз!
Ан Арбор е един от малкото градове в САЩ, който ще се радва на турнето на музиканта."

Българско участие на фестивал

Международният институт в Детройт и град Southfield Ви канят на фестивал на народите:

петък, 21 октомври 10.00 - 17.00 часа

събота, 22 октомври 11.00 - 19.00 часа

неделя, 23 октомври 11.00 - 18.00 часа

Място: Southfield Pavilion

2600 Evergreen Rd (north of 10 mile)

Вход: $3 на човек и важи за всичките дни на фестивала.

Билети ще се продават всяка събота от 9:30 до 12:30 часа в Балкано-Американския център в Трой и всяка неделя в Плимут по време на училищните занятия от 10 до 13 часа.

Българският културен център в Детройт ще има маса на фестивала, където ще се предлагат традиционни български сувенири, мускалчета с розова вода, тениски, магнити и лакомства. Търсят се доброволци.

Програмата на фестивала ще зарадва посетителите с музикални и танцови изпълнения на етнически състави от Детройт, занимания за децата, изложби, ръчно направени сувенири, бижута, платове и други предмети от над 50 държави.

Танцов състав към Българския културен център ще има изпълнение от 16:00 до 16:30 часа на 23 октомври (неделя).
В 17:30 започва започва парадът на деца от различни националности, с участието и на български деца.

Покана от църквата "Свети Климент"

Църквата "Свети Климент Охридски" в Деарборн (19600 Ford Road, Dearborn) организира продажба на малко използвани стари дрехи и домашно приготвена храна:

петък, 14 октомври 10 a.m. - 6 p.m.

събота, 15 октомври 10 a.m. - 6 p.m.

неделя, 16 октомври 12 p.m. - 4 p.m.

Организаторите очакват вашите дарения от мъжки, дамски и детски дрехи, завивки, играчки, домашни уреди (без компютри и телевизори).

За повече информация: 313-271-3110

Център за аутизъм в Пловдив

И АЗ МОГА и посланици на Надеждата създават Център за деца с аутизъм в гр. Пловдив. В резултат на две годишни усилия на инициативата да популяризира необходимостта от такъв Център във втория по големина град в България, през месец юни 2011 г., с официално решение на Общински съвет, Община Пловдив, със съдействието на зам. кмета г-н Георги Титюков (Вижте повече: http://www.youtube.com/watch?v=2kocLi78TSs) предоставя на И АЗ МОГА / *I Can Too* пространство от 400 кв.м, напълно безвъзмездно.

И АЗ МОГА желае да призове обществото да се включи в ремонтните дейности по създаването на Центъра **с контакти, идеи; с работа и материали**; **като си закупи тениска или аксесоар *I Can Too*; изпрати sms на 1415 и тел. 09005 1415; или направи дарение**, с което ще дари НАДЕЖДА на много деца.

До този момент архитекти от „Борисов и Борисов Архитекти" ООД се включват с безвъзмездно изготвяне на цялостната проектна документация за Центъра, работят над пълния интериорен проект и проектобюджета по ремонтните работи. (Вижте повече за подкрепата на архитектите: http://www.youtube.com/watch?v=DH7oN1zcDn4)

Проектобюджета може да видите на: www.icantoo.eu/Budget_Center_Plovdiv.pdf и да станете част от създателите на Центъра.

Квалифицирани специалисти (медици, психолози, специални педагози, логопеди, арт-терапевти, социални работници), изготвят структурата и идейния проект за неговата дейност.)

Медиите се включват в популяризирането на проектобюджета, а доброволци от града на тепетата се ангажират с доброволчески труд (в почистването на пространството).

Всички заедно Можем да създадем Центъра за децата с аутизъм.

За контакт: Фондация И АЗ МОГА: тел.: +359 2 937 78 62; +359 885 277 342; e-mail: info@icantoo.eu

Дарителска сметка:

Фондация И АЗ МОГА ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ България

IBAN:BG15BPBI79421080910101 SWIFT (BIC): BPBIBGSF

Тъжна вест

Shawn Donaldson

21 септември, 1966 - 14 септември, 2011

Shawn Donaldson играе народни танци още от малък. Неговият баща е ръководител на голяма танцова група, създадена в Wayne State University в средата на 60-те и просъществувала до края на 80-те години. Shawn се запознава с народните танци на различни националности, но благодарение на емигрантите от Балканските държави, танците от този район стават негова специалност. Shawn е гостувал на много български, македонски, сръбски, румънски, босненски и хърватски тържества, сватби и фестивали.

Седем години Shawn е ръководител на клуб The International Folkdance Coffeehouse в Детройт, който става любимо място за срещи на емигрантите. Чрез балканската музика и танци Shawn обединявал различните националности. Любовта към тази музика го отвежда в България, където учи народни танци в продължение на две години. Участва в академичен ансамбъл в София и състав "Хасковско хоро". Учи при Иван Донков, Атанас Синански, Иван Косев и Любчо Маневски. При завръщането си в Америка, Shawn е канен на различни фолклорни срещи из цялата страна и Канада, между които Mainewoods, Door County Folk Festival, the 15th Annual Folk Ball Festival, and Rang Tang 2006 in Stone Mountain, Georgia. Организатор е на концерти с Юри Янаков, Иво Папазов, Esma's "Voice of Hope", Greek Folk Dance Workshops with Joe Graziosi in Saint Louis.

От няколко години Shawn е част от фолклорната групата в Ан Арбор, Мичигън. Той предлага на танцьорите различна музика, добри организационни качества и преподавателски умения, заразява с неговата енергия и ентусиазъм. Загубата на Shawn е загуба на добър танцьор в Детройт, ценител на балканската фолклорна музика, и радетел за запазването на автентичната народна музика и танци.

Липсваш ни Shawn!

Kathryn Steiner, танцова група— Ан Арбор

Важно за шофьорите на тирове (truck drivers)

Само за тази година срокът за подаване на формата 2290 Heavy Highway Use Tax Return **е 30 ноември 2011 г.** Това означава, че имате допълнително три месеца да попълните формата и платите данъка, ако дължите такъв, а не както обикновено до 31 август.

Ако искате да регистрирате камион според законите на щата преди ноември 2011, може да ползвате миналогодишната форма 2290 (Schedule 1). Ако сте купили камион в периода юли 2011 - ноември 2011, можете да ползвате документа от покупката (bill of sale), за да регистрирате превозното средство.

Даниела Начева, източник: www.irs.gov/trucker

Застраховки и кредитна история

В днешно време застрахователните компании използват формула за изчисляване на застрахователна оценка при оценяването на личните застраховки. Понеже кредитната оценка е част от тази формула, пропуснато плащане на месечния баланс на кредитната карта може да причини повишаване на цената на застраховката имот и/или автомобилната ви застраховка.

Компаниите в застрахователната индустрия са преценили, че кредитната история на даден човек е важен фактор в оценяването на личните застраховки за този човек, въпреки че финансовото положение на даден човек няма нищо общо с това какъв инцидент може да се случи с неговата къща или автомобил. Като резултат, все повече застрахователни компании са приели базираната на кредитна история формула за оценяване на личните застраховки на техните клиенти.

Формулите за изчисляване на кредитната и застрахователната оценка имат доста прилики, но и доста разлики. Застрахователната оценка е съставена за изчисляване на броя инциденти, които даден човек би имал в бъдеще, докато кредитната оценка е съставена за изчисляване на това дали даден човек ще изплаща финансовите си сметки. Не всички фактори от кредитната история обаче се използват при изчисляване на застрахователната оценка.

При изчисляването на застрахователната оценка се включват около 20-30 фактора, докато при изчисляването на финансовата кредитна оценка се включват повече от сто фактора. Факторите, които се включват при изчисляването на застрахователната оценка са тези, които статистически са доказали да предричат бъдещи инциденти за даден човек. Някои от тези фактори са:

- Текущ дълг;
- Продължителност на кредитната история;
- Късно-платени сметки;
- Банкрут;
- Нови апликации за кредитни карти.

Всяка застрахователна компания има своя собствена формула за изчисляване на застрахователната оценка. Повечето от тях комбинират тридесетте фактора с друга потребителска информация. Например “State Farm Insurance Company” използват финансова информация от “FICO”, информация за текущи заеми, информация за сметки изпратени на агенция за събиране на дългове и информация за късно-платени сметки. Останалата информация, която “State Farm” използват при изчисляване на застрахователната оценка е по-традиционна, като възраст и пол на клиента, както и предишни инциденти и загуби. Федералният закон в Америка също забранява използването на информация като доход, раса или националност на клиента при изчисляването на застрахователната оценка.

Застрахователните оценки се използват от компаниите повече от 20 години, но само в последните няколко години са придобили голяма популярност. В днешно време около 95% от всички автомобилни застраховки и около 90% от всички застраховки имот са оценени на базата на застрахователната оценка определена на базата на кредитна история. И въпреки че всички застрахователни компании са на мнение, че кредитната история е отличен фактор за изчисляване на риск, те не могат да приемат една обща формула за изчисляването на този риск. Затова всяка компания има своя формула.

Някои критици обаче смятат, че застрахователни оценки, базирани на кредит, наказват

Застраховки и кредитна история

несправедливо дадени групи като малцинствата в Америка. Някои потребителски групи смятат, че няма връзка между кредитната история на даден човек и това колко инцидента може да се случат на този човек. Други потребителски групи смятат, че не е честно човек, който е с добър риск, да плаща по-висока цена за застраховка само защото той/тя има ниска кредитна оценка. Поради тези причини, Комисията за Регулиране на Застрахователната Индустрия е започнала проучване за нова формула за изчисляване на застрахователна оценка, която няма да включва кредитна информация. Кога такава формула ще бъде създадена обаче не се знае.

Причината за проучване на нова формула не е само, че хора с ниска или никаква кредитна оценка плащат повече за застраховка, а също че в днешната икономическа криза много са загубили работата си, което се отразява пагубно на кредитните им оценки. Това, че много хора са безработни обаче не означава, че те са по-лоши шофьори или по-малко отговорни собственици на домове. Някои щати също се борят за премахването на застрахователната оценка като цяло.

Според застрахователните компании това няма да намали цените на застраховките. Те всъщност смятат, че премахването на застрахователната оценка ще преразпредели цените на застраховките, така че по-ниско рисковите хора ще започнат да плащат незаслужено по-високи цени, а по-високо рисковите хора ще започнат да плащат незаслужено по-ниски цени.

Също така, застрахователната индустрия е представила проучване, че кредитните оценки на Американските жители са се задържали високи въпреки икономическата криза. Данни от трите кредитни бюра “Experian”, Equifax” и “TransUnion” всъщност показват, че кредитните оценки в много случаи дори са се покачили понеже повече потребители са започнали да плащат сметките си на време и са преминали към живот без наличието на финансови заеми.

В момента застрахователна оценка, базирана на кредитна история, се използва в повечето щати и ще продължи да се използва за дълго време. Затова всички трябва да сме внимателни с финансите си.

ДЕЯН КОЖУХАРОВ

Kozhuharov Insurance Agency

Ph: (269) 441-5158 or (248) 481-8301

Toll Free: (877) 205-0051

Fax: (269) 441-5163

Българско бебе

На 22 август 2011г. се роди Виктория (2 990 гр., 42 см). Това е второ момиченце в семейството на Светлана и Мирослав Кръстеви от Рочестър. Те са в Метро Детройт от април.
Миро беше първият родител, който записа голямата дъщеря Кристина (на 5 години) на българско училище още по време на пикника през август.

Пожелаваме здраве и усмивки на увеличилата се фамилия.

В края на октомври се очаква да пристигне от България и бабата!

Нов консул в Чикаго

Симеон Стоилов е новият консул в Чикаго. Той е съгласен да направи консулски дни в Детройт, ако за това има интерес. Г-н Стоилов сподели и негативните моменти на такива посещения: липса на мобилна техника за поръчване на лични документи извън консулството и завишение на таксите за консулски услуги.

Например, цената на заверка на подпис върху частен документ от 1 страница от 1 лице в офиса на ГК Чикаго струва 20.00 щатски долара, но при извършване на такава заверка в Детройт цената ще бъде увеличена с 100% (според Заповед на Посланика на България в САЩ) и ще бъде 40.00 щ.д. Цена на заверка на подпис върху пълномощно от 1 страница от 2-ма души в ГК Чикаго – 40.00 щ.д. , в Детройт - 80.00 щ.д., цена на заверка на подпис и съдържание на пълномощно от 1 стр. от 1 човек: в ГК Чикаго - 42.00 щ.д., в Детройт - 84.00 щ.д., цена на заверка на подпис върху пълномощно от 2 страници от двама души в ГК Чикаго – 40.00 щ.д. , в Детройт - 80.00 щ.д.

В А Ж Н О

Ако сте подали заявление за нови лични документи в Българското консулство в Чикаго и те са готови (можете да проверите дали името ви е в списъка на http://www.bgconsulchicago.net/passports.cfm), можете да ги получите в деня на изборите на 23 октомври (неделя) в изборната секция в Детройт на адрес 1451 E. Big Beaver, Troy, MI 48312 (on 16 Mile, between John R. and Rochester).
За повече информация пишете на Тодор Гаджев на bgemigration@yahoo.com.

КОРЕКЦИИ

В бр. 9, 2011 г. е допусната грешка при изписване името на Ангел Георгиев—ГЕЦ (стр. 13) и името на Иван Милев (стр. 5). Редакцията се извинява за допуснатите грешки.

Нели и Васко Ви канят да празнуваме заедно Halloween в характерния дух и атмосфера за празника.Партито ще се състои на 29 Октомври (събота) от 20:00 ч. на адрес:
Multi – Lakes Conservation Association
3860 Newton Rd,
Commerce Township, MI 48382
Партито ще бъде гаранция за смях и забавления.

Очакват ви приятни моменти с илюзиониста Иван.

Желателно е всички да са облечени с Halloween костюми, защото ще има награди за:
Най-страшен костюм
Най-смешен костюм
Най-секси костюм
Пригответе се за много изненади през вечерта, като присъствието на: Lady Gaga, Глория и Азис Кака Радка от шоото на Слави, Оркестър без име.
Очакват ви Много музика, танци, смях и забавни моменти.

Вход за възрастни $20
деца от 8г. до 14г. $10
За деца под 8г. безплатно
Входът включва: Шопска салата и скара (пръжола, кебабче, кърначе, кюфте и гарнитура)
По желание: Торта Гараш $4 или Тирамису $5

Заповядайте!!

За контакти: 248 802 6947 (Нели)

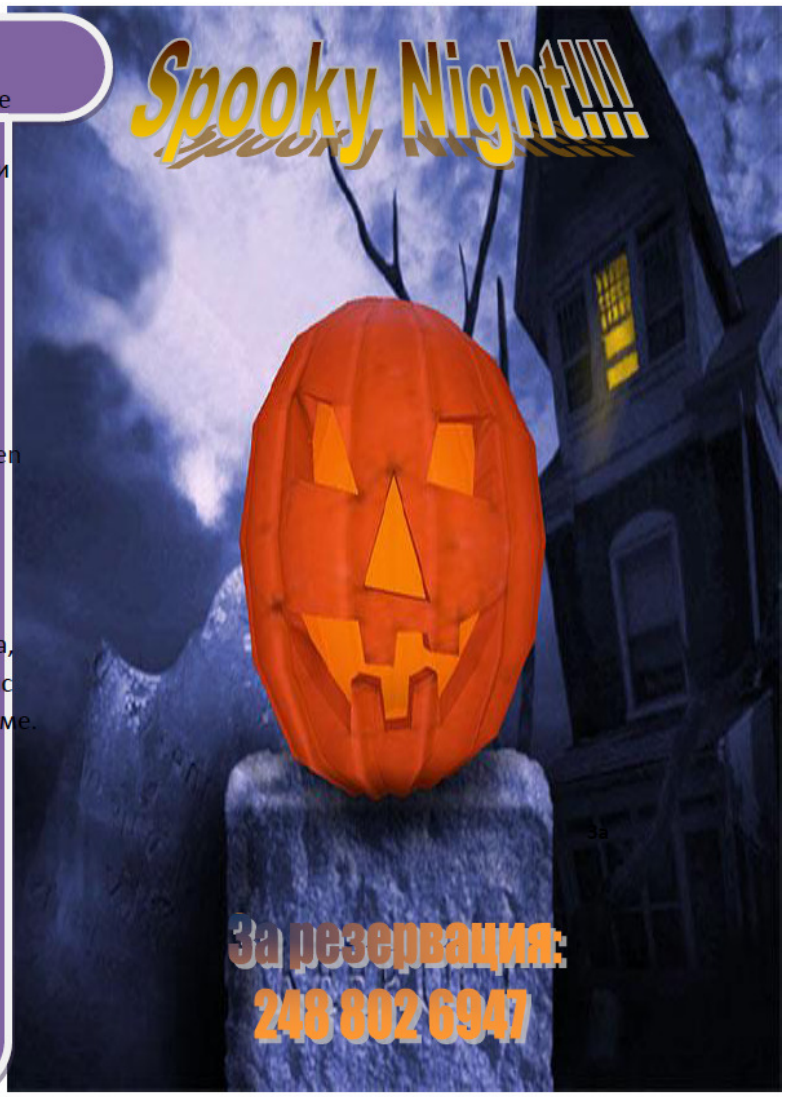

Стоматологичен кабинет

Д-р Jeffrey and William Stutman

www.smilesbystutman.com

- Зъболекари, баща и син, с многогодишен опит
- Безплатна консултация
- Офисът работи в събота и в неделя
- Профилактика и лечение на парадонтоза, проверка за рак
- Поправка на формата, цвета и разположението на зъбите.
- Безплатно избелване на зъбите при изготвяне на корони и мостове
- Изработка на зъбни протези за деца и възрастни

Адресът е: 18211 W 12 Mile Road, Suite 3, Lathrup Village, MI 48076 (на югозападния ъгъл на 13 миля и Southfield). Много българи вече ходят при зъболекарите Stutman (говорят руски).

Обадете се и вие: (248) 569-7447

Зелено

Димитринка Ненова е наш кореспондент от Варна и читателите навярно си помнят за талантливото й перо и материалите, които сме публикували от нея "Майка Гина Кунева" (бр.3, 2010), "Триптих за обич" (бр. 9, 2009), "Хайку за четири очи и проза" (бр.10, 2010) и други.

Дими чете редовно вестника "Българите в Детройт". Впечатлена от статията на Велеслав Начев в бр.4, 2011 "Ден за България в американска фирма", тя написва разказа "Зелено". През юни т.г. разказът е класиран на 4-то място (от 132 разказа) на Националния конкурс за красотата на България и родолюбие в Мездра.

ЗЕЛЕНО

На всички българи, живеещи по света,

които носят България в сърцето си

Челото ми е опряно на илюминатора, а очите ми са притворени и вероятно Лили Роуз мисли, че най-после съм задрямал. Всъщност, аз държа ръката й и гледам през миглите си безбрежната синева на небето, която боингът прорязва. Би трябвало синият цвят да ми действа релаксиращо, но не – чувам тихото бучене на моторите, разговорите на колегите си зад мен и най-вече ударите на сърцето си. Повече от час не съм мярнал и едно облаче – всичко е синьо, синьо, синьо, но аз обожавам зеленото. И как не – какъв друг цвят можеш да видиш и да обикнеш в Очин дол, родното ми село, сгушено в пазвата на Врачанския балкан, освен зеления – зелени ливади, зелени пасбища, гори, баири, чуки, върхове, долове, склонове, урви, мъх – от жълтозеления злак на утрото до изумруденозелените сенки на припадащата нощ – всичко е зелено – наситено или ефирно, но зелено. Господи, вчера беше! Аз и Лъчо, Лъчезар, най-добрият ми приятел, петгодишни с филии в ръце газим още росната трева, забързани към „нашия“ баир над селото, за да седнем на „нашето“ място и да започнем поредния словесен двубой кой по-вълнуваща история ще разкаже. Пред очите ни шир – най-зелената приказка, изпъстрена с нашите фантазии за безсмърти герои, страховити чудовища и дългокоси принцеси... Унесени, потънали в разговори или опрели глави, надвесени над дупките на паяци, които вадим с дзиф, дочуваме бабите ни да се надпяват една през друга долу от махалата: „Лъчо-о-о, Саше-е! Лъчо-о-о, Саше! А стигъ сте мà`али гащи по чуките, ами яла да апнете леб, пъ после – па игра! Лъчо-о-о, Саше-е...“ Чудно време – от изгрев до залез игра, събота и неделя нашите идват от Мездра, зърнем ги и хайде пак по чуките, докато клаксоните на москвича и жигулата избибипкат, че си заминават. После ученици и пак заедно, на един чин, а през ваканциите – отново на село. Няма друго такова на света! Всъщност, Очин дол ми отвори очите за света, защото какво друго може да прави там едно дете, освен да играе на воля по безкрайната зеленина или да чете, докато погълне всички опърпани книги от училищната библиотека, да мечтае, да мечтае и пак да мечтае за всичко, което е попило, но вече преиначено във въображението му така, че то да е главният герой, но задължително с верен приятел до себе си – Лъчо, естествено... После пак заедно във френската във Враца, а летата обикаляме с раници из цяла Западна Стара планина с начална и крайна точка, разбира се, Очин дол, където и на изпроводяк, и при посрещане бабите ни, във вечен кулинарен двубой, се надпреварват коя по-вкусна манджа да сготви, а ние, изгладнели след няколкодневните самоотлъчки, ядем та ушите ни плющат и все пак мяркаме как те, единодушни като никога, скришом се прекръстват, споглеждат се и шепнат: „Сполай, Боже, че па ги връна живи и здрави...“ И пак сме двамата, но вече студенти в София. Аз – компютърни системи и дизайн, Лъчо – журналистика, а след още пет години – по на 23 с дипломи, но безработни – висим по кафенетата и си говорим, че не по този

Зелено

начин си представяхме живота. Аз поправям поредния запецнал компютър за едно "ще почерпя", Лъчо понаписва по някоя и друга колонка за местния вестник, но все няма място за нея и единствено в събота и неделя препечелваме нещичко като водим софиянци по маршрутите до Лакатнишки скали, Бегличка могила, Кобилини стени, десетките водопади и пещери в нашия край... Главите ни бъкат от идеи, но... мая никаква и всичките ни планове са само в сферата на фантазиите, а крилете ни, доста поушмулени, метат мездренските улици и къде, къде – пак в кафенето, дето всички се обръщаме един към друг с „Баце", разказваме си вицове за Баце, смучем като Баце, хвалим се като Баце, но въобще не сме като Баце, защото той се оправя във всяка ситуация, а ние само дрънкаме врели-некипели. Една такава вечер кметският син изкара чистак новия си лап-топ и всички до един, обзети от не толкова благородна завист, го сефтосахме като се включихме в лотарията за зелена карта за Америка. Хилихме се до припадък – спечелваме, отиваме в Обетованата земя и ставаме родоначалници на 51 щат – Мездраджиния... Смях, смях и пиене, а на другия ден – махмурлии и с потънали гемии пак кибик по кафенетата... И така – месец след месец... На мен, обаче ми писна, дръпнах Лъчо един ден настрана и му заявих: „Аз битов алкохолик няма да стана! Връщам се в София – тук няма живот и за мен, и за теб! Заминаваме! Ще делим квартира в началото, пък после – каквото сабя покаже!" Той, обаче, хъката-мъката – изплю камъчето – влюбен бил. Моля?! В онуй дребното?! Е, знам я, бива, ама още е хлапе – 11 клас, нека порасне, да дойде да учи в София, пък тогава – ти си знайш. Сега ела с мен, печели, пък после, Божа работа, като искаш жени се... Лъчо пухтя, сумтя, ама прав съм – няма накъде, нави се и стегнахме багажа... Точно тогава, на Гергьовден – спомням си като вчера – няколко приятелски семейства отидохме на оброчния камък над Очин дол за „на добър път в столицата", на зелено с агне – смях, шеги, пък Лъчо нещо притеснен. Дърпа ме настрана и шушне прежълтял: „Още никой не знай – ще ставам баща, приятелката ми бременна..." Честно, нещо ме прободе в сърцето – направо ми премаля. Колко съм пил – не помня, как сме се прибрали – мъгла, но когато си отворих очите на другия ден, видях баща ми да държи плик. Отворих го и... спечелил съм зелена карта! Изстрелях се за интервюто и ... не дочаках сватбата на Лъчо – заминах за Америка с двеста долара назаем, милион надежди и гузна съвест – не споделих най-щастливия ден на най-добрия си приятел... Вече почти осем години живея и работя в Детройт, щата Мичигън. Първите две – не беше живот, а касапница – Ръсел Кроу в „Гладиатор" – денонощна битка на живот и смърт – курсове, бачкане на три места, нощни смени, мияч, товарач, бояджия – едно безкрайно препускане до мига, когато получих първото писмо от Лъчо и видях снимките със сина му, кръстен на мен, а аз, със счупена ръка вия под одялото на българското семейство дето ме съжали и ме приюти след като паднах от пет метра и останах без работа и без пукнат долар. Тогава в гипс, смазан, скапан, разбит, попилян на парчета в безизходица отвсякъде и без пари да се върна обратно в България, съм заспал и сънувам... водопадите – онези 176 водопада, които лично двамата с Лъчо обиколихме без изключение едно лято и направихме наша собствена карта. Врачанските водопади! Господи, каква красота!... Водопадите са вълшебните сълзи на Стара планината – а тя плаче и от любов, и от мъка, и от радост, понякога едва сълзи от болка, но диша, бори се, търси пролука, винаги търси пролука, за да потекат водите в поточе, в река, в надежда, или нещо още по-голямо и по-красиво... Сънувам ги тези водопади, сънувам, че подлагам ръка под всеки един и пия, пия ненаситно. Сигурно жива вода съм пил в съня си, защото, на другата сутрин, когато за първи път неуверено пристъпих в българската църква в Детройт да запаля свещичка за здраве, срещнах сънародник-фотограф – Веско от Варна. От дума на дума се разбра, че той търсел компютърен дизайнер да му помогне за една работа. Каква - не казва, нали не ме знае що за човек съм, пък аз, само с една читава ръка – какво друго мога да правя, освен да давам акъл... Е, няма какво да скромнича – бива ме в графичния дизайн, пък и се бях затъжил за истинска работа, та дадох всичко от себе си /чак накрая разбрах, че е за „Дженерал Моторс"/. От

Зелено

компанията страшно харесаха проекта, а Веско, евала – свалям му шапка, ме представи като част от екипа си, поканиха ме на интервю, получих възможност да покажа какво мога, впечатлих ги и... започнах работа. Пак на бесни обороти, но вече правех това, което харесвам и мога... Животът ме завърти – три, четири години се спуках от бач, но стъпих на краката си, даже удрям по едно рамо на нашите, че в България няма живот – и двамата безработни... Поканих Лъчо на гости за моя сметка – дойде, видяхме се и напълни онази част от душата ми, която дотогава беше празна. Той е добре, има двама сина, помощник-редактор е на вестника в Мездра, издал преди година книга за бележити българи от Врачанския край, готви втора и откакто се върна, си лафим по скайпа почти през вечер. Когато ми беше на гости, го запознах и с Лили Роз – най-невероятното момиче, което съм срещал в Америка и то, представете си, в нашия отдел на „Дженерал Моторс". Разбира се, че е българка – баба й и дядо й емигрирали след Девети, тя родена и израсла в Детройт, но говори български, който ми звучи като песен. Господи, няма друга като нея! Заедно сме вече почти три години и сега държа ръката й, защото летим в самолета за България – тя за първи път, а аз след седемгодишно отсъствие... Живот...

Животът е като домашно преденото кълбо на баба ми Анка – на нея съм кръстен – някъде нишката е по-тънка, някъде – по-дебела, на места се къса и е навързана с възелчета, но е от жива прежда, домашна, малко боде, но топли, не като онези изкуствените, дето като се изпотиш мирише, та не се трае. И баба не ги харесваше, и все мърмореше, докато плетеше: „Може да са по-шарени, по-меки и по-леки, ама са кьопави. Човек трябва да държи на истинските неща в живота, не на ментетата. Какво си се оцъклил в тоя телевизор – излез навън, живей го тоз живот – не го зяпай през стъклото. Де да бях на твоите години..." Милата ми бабка, не ме дочака, но ме научи да търся истинското, живото, топлото... Къде ме търкулна това мое кълбо, как ме завърти и къде ме заведе – само аз си зная... Обиколих Америка – и на Големия каньон ходих, и на Ниагарския водопад, и в Лунната долина на Джек Лондон, в Дисниленд, в Лас Вегас – всичко красиво, огромно, изумително, но... душата ми си останала на Келявото кладенче, на Томовския рът, в невероятните извивки на Искърското дефиле, в прохладната тишина на Черепишкия манастир и... там съм роден, там ми е хвърлен пъпа... Всъщност, никой не го знае къде е. Баба ми Анка разказва, че месец преди да се родя, мама от Мездра й отишла на гости в Очин дол, но още на третата вечер я хванали болките, а навън сняг, студ, виелица – преспи до рамене – ни кола, ни дявол. Баба стоплила вода, запретнала ръкави и... родил съм се жив и здрав – осмаче. Отрязала ми пъпчето, сложила го в книгата: "Приключенията на Том Сойер" и... забравила. През лятото щъркелът от големия бряст си счупил крилото и баба ми го затворила в плевнята, за да се грижи за него, а като оздравял, хрумнало й преди да отлети да завърже пъпчето на шията му – хем животът ми да е полет, хем свят да видя, хем щастие да нося.... Милата ми бабичка... Усещам, че една сълза се плъзга по бузата ми и чувствам ръката на Лили Роуз още по-нежно да гали пръстите ми. Помолих я, след осемчасовия полет, когато се качихме след последната смяна във Варшава, да не ме пита нищо и да помълчим, докато не кацнем на летището в София. Знам, че и тя се вълнува, но досега думичка не е промълвила, само се обръща към колегите ни на задните седалки и слага пръст на устните си, когато прекалят с шегите и смеха – за тях това пътуване до България е атракция, скок в неизвестното, адреналин... Всъщност, може и да не е съвсем така... Тази година, в първите дни на януари, в нашия отдел на „Дженерал Моторс" в Детройт обявиха, че предлагат да се организира Ден на общностите и на благотворителността. Идеята беше представители на различни организации от града да ни посетят, а служителите от нашия отдел да се запознаят с тях и в бъдеще също да подкрепят подобни инициативи. Разбира се, нали съм бързак, първото нещо, което ми дойде на ум, го изстрелях – че мога да представя работата на Българския културен център в Детройт, родните гозби и танци и то точно на 3 март, но тайничко най-много исках да им

Зелено

разкажа за България и за моя край... О, кей! Нямаш проблеми! Моите колеги ми дадоха картбланш – бездруго нищо не знаели за България, пък и напълно разбираемо - хем безплатна манджа, хем танци, хем малко емоции на чужд гръб. Ха, сега де! Откъде да намеря танцьори и кой ще наготви за 40-тината души в офиса, които обичат да си хапват добре плюс гостите! Но нали си имам златното момиче Лили Роуз – идеята просто я възпламени и тя взе веднага да нахвърля предложенията си на лист, но най-ценното от тях беше да се обадя на Лъчо и той да ми помогне с презентацията за България, пък за Българския културен център и за обяда – да нямам грижа – тя и майка й щели ми приготвят всичко, а освен това Лили играеше народни танци в Центъра, значи, осигурени са и танцьорките, и носиите. Януари се изтъркули мълниеносно, февруари се стопи като в детството ми – топка сладолед в чаша с боза, а скайпът ми запуши от безкрайни разговори с Лъчо, който най-накрая си взе седмица отпуск, за да ми е на разположение денонощно. Моята Розичка пък се оказа приказна фея, която не познава думите „не“ и „не може“. В офиса взеха да ме подпитват докъде е стигнала подготовката, но аз само вдигах рамене и по стар български обичай отговарях: "Спокойно. Ще стане", но под лъжичката ми нещо неспирно препускаше. Направихме брошури със снимки от България, опаковахме 50 диска с народни песни, мускалчета с розово масло и мартеници, които Лъчо изпрати, а на 2 март в късния следобед Лили Роуз и майка й започнаха баниците, салатите и баклавата. За мен остана рязането на мезетата и майсторенето на шишчетата, което продължи до 2 часа след полунощ. Денят на събието, 3 март, започна с изненади – поради навалелия през нощта сняг, преместих барбекюто в гаража си и рано-рано скарите запушиха. След час цъфна и Веско-фотографа за подкрепа и опора в побългарения вариант. Всичко беше под контрол и целият квартал замириса на скара. По едно време явно уханието беше събудило комшийката Джеси, която ме попита любезно: “Are you crazy?”, а миг по-късно дойде и съседът отдясно, за да провери на място дали всичко е наред. „Да, Джак – ние сме добре, а вие как сте? Заповядай едно шишче да оцениш дали това, което мирише толкова съблазняващо, е и също толкова вкусно.” Печахме шишчетата, а в главата ми пулсираше една мисъл – ще съумея ли да представя страна с 1300 годишна история за четиридесет минути?! Разбира се, от самото начало работихме върху презентацията с Лили Роуз, съгласявах се с нея, че за един американец е абсурдно да проумее, как една приказно красива страна, може да бъде най-бедната в Европа, спорих до посиняване, че не е възможно да не разкажа за Златния век на цар Симеон, за Паисий, за Левски..., настоявах за църкви, манастири ... до последния миг, в който видях моето момиче, облечена в носия и с роза, закичена зад ухото... Натоварихме колата с опакованите във фолио вкусотии и се отправихме към офиса, където още предния ден Весо беше подредил фотоизложба: “България – кътче от рая“, а Лили беше аранжирала кът с българските сувенири, трикольора, менче със здравец и всички маси бяха с покривки в национален стил. Мениджърът на офиса с облекчение обяви пред всички, че „България” е пристигнала и можем да започваме. Това вече го бяха разбрали – сградата миришеше също като моя гараж. Колегите не чакаха втора покана и бързо се извиха в дълга опашка с празни чинии в ръцете. Лили Роуз и други три момичета от танцовата група в народни носии обясняваха коя гозба каква е и получаваха възторжени похвали за храната. Всичко вървеше по план и вече можех да започна презентация, която в съкратен вариант звучеше приблизително така: Българите в Детройт са над 3000 души. Повечето са млади емигранти, които имат деца в училищна възраст. За съжаление в момента, в който те започнат училище, спират да говорят майчиния си език и го заменят с английски. Нашите деца са американци и нямат акцент като нас, но ние искаме да запазим българското в тях, за да не забравят, че са част от една малка общност и макар на другия край на света, имат здрав и дълбок корен – България. Затова нашата цел е да подпомогнем и българското училище, и Българския културен център, в който се събираме, обменяме опит, издаваме вестник, подпомагаме сънародници, танцуваме. Казах им не

Зелено

на шега, че ние, българите, сме изобретили компютъра – Джон Атанасов, и сме ги научили да летят със самолети – Асен Йорданов, че сме имали най-силния мъж на планетата – Дан Колов, че родопската народна песен „Излел е Делю хайдутин“ е избрана от хиляди предложения от цял свят и единствена се носи из Космоса, за да срещне първа други разумни същества... и едва тогава започнах истинската си презентация за България. Разказах за царете ни, за съкровищата ни, за народа ни – колко векове сме били под робства и как винаги сме оцелявали... Говорих за Рила, Пирин, за стария Балкан – люлка на героични мъже, за които има написани чудни стихове, един от които е изписан със златни букви във фоайето на първия университет в света – Сорбоната... Говорех, а пред очите ми в неспирен поток преминаваха Шибил, Индже, Славчо Белимелеца, капитан Петко войвода – легендарни герои от славното ни минало, оживени в прекрасните разкази на Вазов, Йовков, Хайтов... В главата ми звучаха тъжната родопска песен „Рофинка е болна легнала“, пиринската „Дей, гиди, луди, млади години“ и любимата на баба Анка „Омиле ми, Ягодо“... Цялата красота, която бях попил в детството си, всички прекрасни места, на които беше стъпал кракът ми в младежките ми години, всички мигове, в които сърцето ми е пулсирало с гордостта, че нося капчица кръв от кръвта на знайни и незнайни родолюбци, възпламениха душата ми. Очите ми срещаха други очи и се зареждаха от възхищението, което четяха там, но и усещах нямото им учудване, че имаме такива богата история и велики мъже, всичко можем и се справяме навсякъде по света, но не и в родината си... Въздъхнах и превключих на последния диапозитив. Пред очите на всички изплува 5 метровата белокаменна скулптура на Дядо Йоцо, изваяна по идея на местен родолюбец от левчетата, събирани от същите тези българи, които живеят в този вълшебнокрасив, но най-беден район на България и то в годините на най-големия недоимък. Този Вазов герой – слепият Дядо Йоцо, по-окат от здравите, приветства онова бъдеще, което сам той е дочакал и дай, Боже, ние, днешните българи да работим и да дочакаме и в мечтите и в живота си... После Лили ми каза, че съм говорил с озарено от любов лице и съм излъчвал онази неописуема вяра и сила, които осеняват човек един път в живота му... Е, накрая им обясних и какво е ракия, но за съжаление само в България с нея се почва още по обяд и не можем да предложим дегустация, но пък танци – можем... Все бях виждал американци да играят наши хорá, но моите колеги ми скриха шапката и само мога да си представям какво щеше да бъде, ако имаше и ракия... В този ден от „Дженерал Моторс“ и от присъствалите благотворителни организации Българският културен център получи над $2030. Рамото ми посиня от потупване и устата ми пресъхна да отговарям на десетките въпроси, с които ме заляха след двучасовия ми монолог... И ето ме сега, три месеца по-късно, водя отбор юнаци – седмина колеги, всички запалени от мен да видят райското кътче с име България. Лъчо е изготвил десетдневната обиколка с микробус из родината ми, но той единствен знае, че преди да отидем в Очин дол, ще спрем в комплекса „Дядо Йоцо гледа“ и докато другите седят в беседката и се любуват на райската гледка, аз ще хвана Лили Роуз Станев за ръката, ще коленича в нозете на белокаменната статуя, ще извадя кутийката с пръстена и ще попитам любимата си пред Балкана, пред дядо Йоцо, пред най-добрия ми приятел и пред колегите ми дали ще стане моя жена... Мечтите ми летят по-бързо от боинга и се виждам..., но в този момент пилотът обявява, че сме навлезли в територията на България и аз отварям широко очи, за да видя, че там долу, юнското слънце е окъпало в зелена светлина моя край, моята България. Стисвам до болка пръстите на Лили Роуз и потъвам в зеленото на очите й, а в душата ми зазвънняват чанове, запяват водопади и всичко става живо и истинско – зелено, зелено, зелено – любимият ми цвят.

ДИМИТРИНКА НЕНОВА

ПОКАНА

Емо и Валя Ви канят на Halloween парти,

което ще се проведе на **29 октомври от 8:00 PM на адрес:**
Chalet of Farmington Hills, 30689 Grand River Ave, Farmington Hills, MI 48336,
в залата на приземния етаж.

Входът е $20 за възрастни и $10 за деца от 10 до 17 години.

Ще има конкурс с много награди за най-оригинални Halloween костюми в различни възрастови групи.

Очаквайте както винаги най-добрата музика, специално подбрана и миксирана за вас от **DJ Emmo.**

Вечерята ще бъде мешана скара (кебапче, кюфте и пилешка пържола) с гарнитура. Носете си алкохолни и безалкохолни питиета по ваш избор.

Очакваме ви на дансинга за поредния неповторим купон!

За контакти и резервации 734-274-1102 Емо, или 734-355-7716 Валя

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В ДЕТРОЙТ

Брой 10, 2011

Phone: 586-219-8710
E-mail: info@bulgariansindetroit.com
www.BulgariansInDetroit.com

Броя подготвиха: Даниела и Велеслав Начеви.
Авторите носят отговорност за съдържанието на материалите. Изказаните мнения е възможно да се различават от становището на редакционната колегия. Авторските материали подлежат на редактиране.

Абонирайте се за вестника на българите в Детройт тук

Застахователна агенция

КОЖУХАРОВ

Ph: (269) 441-5158 или (248) 481-8301

Надеждна застраховка за вашето бъдеще

Фирма "Биляна"

(248) 939 0401 - Резервации за самолетни билети, ваканционни пакети, хотел, наемане на кола. Преводи и легализация на документи.

FIDDLER RESTAURANT

кани българските си приятели

да празнуват семейни поводи и национални празници

в обновения ресторант с адрес:

6676 Orchard Lake Rd (South of 15 Mile), West Bloomfield, MI 48322

Предлагаме изобилие от вкусна храна, както и меню по поръчка.

Жива музика всеки петък и събота вечер:

19.00 - 21.00 - джас квартет "Fantastic Four"

21.00 - 1.00 - група "Fiddler"

Новите собственици са готови да направят вашето тържество незабравимо!

Всяка неделя от 13.00 до 16.00 часа има бюфет на цена $15.95 с разнообразни салати, топли и студени предястия, различни видове месо, десерти и плодове.

Заповядайте! Тук ще бъдете обслужени като царе!

Българска Телевизия в Америка

$19.95 на месец	$29.95 на месец	$35.95 на месец
Канал 1, Фен Тв, 7 Дни.	11 Български Тв канала	17 Български тв канала и още нещо